

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๘/๒๕๕๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำร้องของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือ
แย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔
และมาตรา ๘๗ หรือไม่

ศาลแขวงนครราชสีมา ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำร้องของนายกองสิน สอนโยหา
ผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยในคดีหมายเลขแดงที่ ๓๕๐๔/๒๕๕๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่ โดยมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงนครราชสีมา (โจทก์) ยื่นฟ้องนายกองสิน สอนโยหา ผู้ร้อง
เป็นจำเลยว่า กระทำความผิดฐานทำสุรา มีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง
โดยไม่ได้รับอนุญาต มีเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีไว้ในครอบครองซึ่งสุรา
ที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑
พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ผู้ร้องเห็นว่า โจทก์ไม่สามารถนำข้อกฎหมาย
ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้นมาฟ้องดำเนินคดีได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ผู้ร้องเป็นคนไทยมีอาชีพเป็นเกษตรกรต้องได้รับความคุ้มครองและได้รับการปฏิบัติจาก เจ้าหน้าที่รัฐ จากรัฐ ภายใต้บทบัญญัติกฎหมายและรัฐธรรมนูญอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ๆ แต่ขณะนี้ผู้ร้องไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพ สิทธิในการอนุรักษ์หรือ ฟื้นฟูจารีตประเพณี รวมทั้งไม่ได้รับการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีจากรัฐ

ทั้งนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๗ และให้เหตุผลประกอบเฉพาะความในมาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๗

การจำกัดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวโดยพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ นี้ จึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องในเบื้องต้นแล้ว เห็นว่า ศาลแขวงนครราชสีมา จะใช้พระราชบัญญัติสุรา ตามฟ้องของโจทก์บังคับแก่คดี ผู้ร้อง (จำเลย) โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ และ ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งความเห็นดังกล่าวตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๗ หรือไม่

ประเด็นตามคำร้องที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ผู้ร้องไม่ได้กล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๕๗ อย่างไร และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร

พร้อมทั้งไม่ได้อ้างเหตุผลสนับสนุนโดยชัดแจ้ง จึงไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๖ (๓) และ (๔) ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในส่วนที่มีได้โต้แย้งไว้ กรณีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

พิจารณาแล้ว ประเด็นที่ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเอกฉันท์เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ และคำวินิจฉัยที่ ๕๒-๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗

สำหรับประเด็นที่ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑๒ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจระบญพจนสุนทร นายนพดล เสงเจริญ นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระฐาน นายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ นายอภัย จันทนจุลกะ และนายอูระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่าศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๒ คน คือ นายปรีชา เฉลิมวณิชย์ และนายมานิต วิทยาเต็มวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

นายกระมล ทองธรรมชาติ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายจิระ บุญพจนสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายนพดล เสงเจริญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เถลิมาณิชย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายผัน จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระแก้ว	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมานิต วิทยาเต็ม	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายศักดิ์ เตชะชาญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุธี สุทธิสมบูรณ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ชีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอภัย จันทนจุลกะ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาลตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ศาลแขวงนครราชสีมา ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๓๕๐๔/๒๕๔๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่ โดยมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงนครราชสีมา (โจทก์) ยื่นฟ้องนายกองสิน สอนโยหา (จำเลย) ว่ากระทำความผิดฐานทำสุรา มีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต มีเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมายตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องของโจทก์ทุกข้อหา จำเลยเห็นว่าโจทก์ไม่สามารถนำพระราชบัญญัติดังกล่าวมาฟ้องดำเนินคดีได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

จำเลยเป็นคนไทย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย มีอาชีพเป็นเกษตรกร ต้องได้รับความคุ้มครองและได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่รัฐ จากรัฐ ภายใต้บทบัญญัติกฎหมายและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ๆ แต่จำเลยไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพ สิทธิในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี รวมทั้งไม่ได้รับการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีจากรัฐ

ทั้งนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ ดังนี้

มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

๑) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๖ อย่างแจ้งชัด กล่าวคือ มาตรา ๔๖ แห่งรัฐธรรมนูญ เป็นการให้สิทธิเสรีภาพแก่เกษตรกรซึ่งรวมตัวเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีการทำกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ดังนั้นการที่จำเลยได้มีการรวมกลุ่มเป็นชุมชนท้องถิ่นเพื่อทำสุราที่บ้านเป็นลักษณะต้องด้วยความตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ อย่างแจ้งชัด

๒) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๕๐ ซึ่งเป็นสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม เนื่องจากการห้ามไม่ให้เกษตรกรผลิตสุราที่บ้าน ได้อย่างเสรีเพราะต้องขออนุญาต การทำต่ออธิบดีกรมสรรพสามิต หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขออนุญาตล้วนแล้วแต่เป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการจำกัดสิทธิของเกษตรกรในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม เพราะเมื่อพิจารณาถึงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้นั้นไม่เป็นการเปิดโอกาสและเอื้อประโยชน์ให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพการผลิตสุราที่บ้านและสามารถแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดไว้นั้นล้วนเป็นการจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพของเกษตรกรโดยสิ้นเชิง

๓) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๗๖ ซึ่งรัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง รวมทั้งการตรวจการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา ๕ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นบทบัญญัติที่ไม่ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายผลิตสุราที่บ้านเสรี รวมทั้งไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ เห็นได้จากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอันเป็นคำสั่งกระทรวงการคลัง ประกาศกระทรวงการคลัง ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม และระเบียบกรมสรรพสามิตที่มีผลบังคับใช้หลังจากมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ คำสั่งและประกาศดังกล่าวนี้เป็นนโยบายแห่งรัฐ ออกโดยอาศัยความ
ตามมาตรา ๕ วรรคแรก แต่ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๔) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
มาตรา ๗๘ เนื่องจากรัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่น
ได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น... โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น แต่ปรากฏว่า
ความในมาตรา ๕ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่ได้เป็นการกระจายอำนาจ
ให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นด้วยตนเอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น... เพราะหาก
เปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถผลิตสุราเสรีได้จะก่อให้เกิดรายได้ที่เกษตรกรในท้องถิ่นนั้นสามารถ
เสียภาษีให้แก่ท้องถิ่นที่จะพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรมการไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกร
ผลิตสุราที่บ้านเสรีได้ จึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในมาตรา ๗๘

๕) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๘๓ เนื่องจากรัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม
แต่ข้อความในมาตรา ๕ วรรคแรก นั้นไม่เป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถผลิตสุราที่บ้านเสรี
ซึ่งมีมาแต่บรรพบุรุษ จึงไม่เป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกรสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อย่างเป็นธรรม
และเมื่อได้พิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้แล้วจะพบว่าไม่สามารถที่จะทำให้รัฐดำเนินการ
กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม อันเนื่องมาจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเหล่านั้นไปจำกัดสิทธิของเกษตรกร
โดยสิ้นเชิง

๖) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๘๔ ในการที่รัฐจะต้องจัดระบบในการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดิน
อย่างเหมาะสม... รักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาดในสินค้าเกษตรกรให้ได้รับ
ผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์
ร่วมกันของเกษตรกร

๗) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๘๗ เนื่องจากรัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรี โดยอาศัยกลไกตลาด
กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมคุ้มครองผู้บริโภคและป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรง

และทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและระงับการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ทั้งต้องไม่ประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการจัดให้มีการสาธารณสุขปลอดภัย

ตามมาตรา ๕ วรรคสอง พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มีอำนาจตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้ดำเนินการตรากฎกระทรวงตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๕ วรรคสอง เป็นการละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันเป็นการก่อให้เกิดข้อบกพร่อง ทำให้เกษตรกรไม่ได้รับสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ วรรคสอง ก่อให้เกิดปัญหาความได้เปรียบเสียเปรียบมีการผูกขาดทางการค้า ไม่รักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งไม่ส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร เนื่องจากการออกกฎกระทรวงเพื่อให้มีการออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ตามมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ทำให้ประชาชนที่บริโภคสุรา อันเกิดจากการผลิตของกลุ่มธุรกิจที่อาศัย กฎเกณฑ์ดังกล่าวซึ่งเป็นลักษณะการผูกขาดทางการค้าทำให้ประชาชนต้องซื้อสุราเพื่อบริโภคในราคาสูง ก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชน เป็นการไม่สนับสนุนให้ชุมชนพึ่งตนเอง ไม่คุ้มครองผู้บริโภคตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ อีกทั้งเป็นการขัดขวางไม่ให้เกษตรกรมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๖

การจำกัดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ จึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังที่ได้กล่าวอ้างมาแล้วข้างต้น ถึงแม้ว่าบทบัญญัติในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ จะมีข้อยกเว้น ให้เกษตรกรสามารถขออนุญาตได้ต่ออธิบดีกรมสรรพสามิตหรือเจ้าพนักงานสรรพสามิตที่อธิบดี ได้มอบหมายให้ทำการแทนก็ตาม การจะอนุญาตหรือไม่นั้นต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม หรืออธิบดีกรมสรรพสามิต

ได้กำหนดไว้ในคำสั่ง ประกาศกระทรวง หรือระเบียบกรมสรรพสามิตที่มีการประกาศใช้ อันเป็นหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ไม่สามารถปฏิบัติได้จริงและเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของเกษตรกร ซึ่งคำสั่ง ประกาศ กระทรวง และระเบียบ กรมสรรพสามิตนั้นได้ตราโดยอาศัยความตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ ในมาตรา ๕

การอนุญาตให้เกษตรกรทำและขายสุราที่บ้านอย่างเสรีนั้น หาใช่เป็นการส่งเสริมให้มีการ มอมเมาประชาชนทั่วไปในการบริโภคสุราเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประชาชน บริโภคสุรามากเป็นอันดับ ๕ จากรายงานการบริโภคสุราทั่วโลก แม้จะห้ามไม่ให้เกษตรกรทำและขาย สุราที่บ้านอย่างเสรีก็ตาม แต่ยังมีการทำและขายสุราโดยกลุ่มธุรกิจที่ได้รับอนุญาตจากกรมสรรพสามิต หรือมีการนำเข้าสุราต่างประเทศมาขายในประเทศไทยอย่างมหาศาลโดยไม่มีการควบคุมการขาย ซึ่งเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับที่กรมสรรพสามิตอ้างว่า สุราเป็นสินค้าต้องมีการควบคุม การทำและ การขาย โดยอาศัยหลักการที่ว่า “สุราเป็นสินค้าที่บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและ ศีลธรรมอันดี ควรต้องมีการจำกัดการบริโภค” ดังนั้น การอนุญาตให้เกษตรกรทำและขายสุราที่บ้าน อย่างเสรี จะเป็นการทำให้เกษตรกรมีอาชีพเพิ่มขึ้นและเป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร รวมทั้งเป็นการ เพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรที่เคยตกต่ำและอาจเน่าเสียได้ง่าย ทำให้รัฐมีรายได้เพิ่มโดยเกษตรกร ที่ได้รับอนุญาตให้ทำและขายสุราที่บ้านเสรี ชำระภาษีสุรา รัฐไม่ต้องสูญเสียงบประมาณในการ เข้าแทรกแซงราคาผลผลิตทางการเกษตร อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีมาแต่โบราณ รวมถึงเป็นการคุ้มครองอาชีพของเกษตรกรและคุ้มครองสิทธิของประชาชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ศาลแขวงนครราชสีมาพิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตรงกับที่ โจทก์บรรยายมาในฟ้อง เห็นสมควรให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายตามคำร้องนี้ โดยส่งไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญต่อไป

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวอยู่ในบังคับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยประเด็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ประเด็นในการพิจารณาและคำวินิจฉัย

เนื่องจากคำร้องนี้มีประเด็นและสาระสำคัญที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเหมือนกับคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไปแล้วในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๗/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ ว่ามาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ ตามที่ได้ให้เหตุผลในคำวินิจฉัยส่วนตัวในรายละเอียดไว้แล้ว

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

คดีสืบเนื่องจากพนักงานอัยการประจำศาลแขวงนครราชสีมา ยื่นฟ้องนายกองสิน สอนโยหา ว่ากระทำความผิดฐานทำสุรา มีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต มีเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องของโจทก์ทุกข้อหา แต่จำเลย เห็นว่าโจทก์ไม่สามารถนำข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้นมาฟ้องดำเนินคดีได้ เนื่องจาก พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ ขอให้ศาลแขวงนครราชสีมาส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลแขวงนครราชสีมาพิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ตรงกับที่ โจทก์บรรยายมาในฟ้อง จึงส่งไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญต่อไป และสำนักงานศาลยุติธรรมได้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเฉพาะประเด็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญ ได้วินิจฉัยไว้ตามคำวินิจฉัยที่ ๓๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘แล้วว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๘๓

นายจรัส บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายนพดล เสงเจริญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ศาลแขวงนครราชสีมาได้ยื่นคำร้องของนายกองสิน สอนโยหา จำเลย เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายกองสิน สอนโยหา จำเลย ผู้ถูกฟ้องคดีอาญาต่อศาลแขวงนครราชสีมายื่นคำร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๖ เนื่องจากจำเลยเป็น คนไทย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย มีอาชีพเป็นเกษตรกร ต้องได้รับความคุ้มครองและได้รับการปฏิบัติ จากเจ้าหน้าที่รัฐภายใต้บทบัญญัติกฎหมายและรัฐธรรมนูญอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ๆ แต่ขณะนี้จำเลยไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพ สิทธิในการอนุรักษ์ฟื้นฟู จารีตประเพณี รวมทั้งไม่ได้รับการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีจากรัฐ แม้จะมีข้อยกเว้นให้ ขออนุญาตได้ แต่การจะอนุญาตหรือไม่จำเป็นต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด อันเป็นหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของเกษตรกร การอนุญาตให้เกษตรกรทำและขายสุราร้าน อย่างเสรีจะทำให้เกษตรกรมีอาชีพเพิ่มขึ้นและเป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร รวมทั้งเป็นการเพิ่มมูลค่า ผลผลิตทางการเกษตรที่เกษตรกรทำด้วย

ศาลแขวงนครราชสีมาพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวอยู่ในบังคับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยประเด็นว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่าจะรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ทุกคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่คู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติของพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ โดยศาลแขวง นครราชสีมาได้ส่งความเห็นตามทางการว่า เป็นบทบัญญัติที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี และเป็นการใช้บทกฎหมายที่ออกโดยองค์กรนิติบัญญัติ รวมทั้งยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องดังกล่าว กรณีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

พิจารณาประเด็นตามคำร้องแล้วเห็นว่า ผู้ร้องไม่บรรยายโดยระบุนรายละเอียดเหตุผลสนับสนุนให้ชัดเจนว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๕๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไรหรือเพราะเหตุใด ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๖ (๓) และ (๔) ที่บัญญัติให้คำร้องต้องมีรายการคำขอที่ระบุความประสงค์จะให้ศาลดำเนินการอย่างไร พร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนโดยชัดเจน ผู้ร้องบรรยายเฉพาะพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ เท่านั้น จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นดังกล่าวศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ และตามคำวินิจฉัยที่ ๕๒-๕๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และตามคำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และเนื่องจากไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยดังกล่าว ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

นายนพดล เฮงเจริญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิมนวิชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๕๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓
มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖
มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

ศาลแขวงนครราชสีมา แจ้งสำนักงานศาลยุติธรรมส่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา)
ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๓๕๐๔/๒๕๕๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือ
แย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ หรือไม่ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงนครราชสีมา ยื่นฟ้องนายกองสิน สอนโยหา ว่า กระทำความผิด
ฐานทำสุรา มีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต มีเชื้อสุรา
ไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย
ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓
มาตรา ๕ จำเลยเห็นว่า โจทก์ไม่สามารถนำข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้นมาฟ้อง
ดำเนินคดีได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

จำเลยเป็นคนไทยมีอาชีพเป็นเกษตรกรต้องได้รับความคุ้มครองและได้รับการปฏิบัติจาก
เจ้าหน้าที่รัฐ จากรัฐ ภายใต้บทบัญญัติกฎหมายและรัฐธรรมนูญอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ๆ
แต่ขณะนี้จำเลยไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพ สิทธิในการอนุรักษ์หรือ
ฟื้นฟูจารีตประเพณี รวมทั้งไม่ได้รับการสนับสนุนตามระบบเศรษฐกิจแบบเสรีจากรัฐ

ทั้งนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๖ มาตรา ๗๖
มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๗ แต่ผู้ร้องให้เหตุผลประกอบเฉพาะความในมาตรา ๕
เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖
มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๗

การจำกัดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวโดยพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ นี้ จึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องในเบื้องต้นแล้ว เห็นว่า ศาลแขวงนครราชสีมา จะใช้พระราชบัญญัติสุราตามฟ้องของโจทก์บังคับแก่คดี ผู้ร้อง (จำเลย) โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ และขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งความเห็นดังกล่าวไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๗ หรือไม่

ปัญหาตามคำร้องที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า การโต้แย้ง ผู้ร้องไม่ได้กล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๕๗ อย่างไร และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร พร้อมทั้งไม่ได้อ้างเหตุผลสนับสนุนโดยชัดเจน จึงไม่เป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๖ (๓) และ (๔) ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในส่วนที่มีโต้แย้งไว้ คงมีปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

พิจารณาแล้ว ปัญหาที่ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเอกฉันท์เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗

มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ และคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘๗

สำหรับปัญหาที่ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑๒ คน คือ

๑. นายกระมล ทองธรรมชาติ
๒. นายจิระ บุญพจนสุนทร
๓. นายนพดล เสงเจริญ
๔. นายผัน จันทรปาน
๕. นายมงคล สระฐาน
๖. นายศักดิ์ เตชะชาญ
๗. นายสุธี สุทธิสมบูรณ์
๘. พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช
๙. นายสุวิทย์ ธีรพงษ์
๑๐. นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์
๑๑. นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ
๑๒. นายอุระ หวังอ้อมกลาง

วินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๒ คน คือ

๑. นายปรีชา เถลิมาณิชย์
๒. นายมานิต วิทยาเต็ม

วินิจฉัยให้ยกคำร้อง

ผู้ทำคำวินิจฉัย วินิจฉัยให้ยกคำร้อง โดยมีเหตุผลทำนองเดียวกับคำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๕๘
ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายปรีชา เถลิมนิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๕๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ข้อเท็จจริงโดยสรุป

ศาลแขวงนครราชสีมา ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๓๕๐๔/๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่ โดยมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงนครราชสีมา (โจทก์) ยื่นฟ้องนายกองสิน สอนโยหา (จำเลย) ว่ากระทำความผิดฐานทำสุรา มีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต มีเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีไว้ครอบครองซึ่งสุราที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมายตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ โดยจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องของโจทก์ทุกข้อหา จำเลยเห็นว่าโจทก์ไม่สามารถนำข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาฟ้องดำเนินคดีได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

จำเลยเป็นคนไทย มีอาชีพเป็นเกษตรกร ต้องได้รับความคุ้มครองและได้รับการปฏิบัติจากรัฐภายใต้บทบัญญัติกฎหมายและรัฐธรรมนูญอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับบุคคลอื่นแต่จำเลยไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพ สิทธิในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี รวมทั้งไม่ได้รับการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีจากรัฐ

ทั้งนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ ดังนี้

มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือนให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

๑) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๖ กล่าวคือ มาตรา ๔๖ แห่งรัฐธรรมนูญ เป็นการให้สิทธิเสรีภาพแก่เกษตรกร ซึ่งรวมตัวเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีการทำกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ดังนั้น การที่จำเลยได้มีการรวมกลุ่มเป็นชุมชนท้องถิ่นเพื่อทำสุราที่บ้าน เป็นลักษณะต้องด้วยความตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

๒) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๕๐ ซึ่งเป็นสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรี อย่างเป็นธรรม เนื่องจากการห้ามไม่ให้เกษตรกรผลิตสุราที่บ้าน ได้อย่างเสรี เพราะต้องขออนุญาต การทำต่ออธิบดีกรมสรรพสามิต หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขออนุญาตล้วนแล้วแต่เป็นการจำกัดสิทธิของเกษตรกรในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม เพราะหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ไม่เปิดโอกาสและเอื้อประโยชน์ให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพการผลิตสุราที่บ้านและสามารถแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

๓) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๗๖ ซึ่งรัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดนโยบายการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งการตรวจการใช้อำนาจอธิปไตยระดับ เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา ๕ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ไม่ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายผลิตสุราที่บ้านเสรี รวมทั้งไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย เห็นได้จากหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ปรากฏเป็นคำสั่งกระทรวงการคลัง ประกาศกระทรวงการคลัง ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม และระเบียบกรมสรรพสามิตที่มีผลบังคับใช้หลังจากมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ คำสั่งและประกาศดังกล่าวนี้เป็นนโยบายของรัฐออกโดยอาศัยความ ตามมาตรา ๕ วรรคแรก แต่ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๔) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๘ เนื่องจากรัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น... โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น แต่ความในมาตรา ๕ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ไม่ได้เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นด้วยตนเอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น... เพราะหากเปิดโอกาสให้เกษตรกร สามารถผลิตสุราเสรีได้จะก่อให้เกิดรายได้ที่เกษตรกรในท้องถิ่นนั้นสามารถเสียภาษีให้แก่ท้องถิ่นที่จะ นำมาพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างเป็นทางการ การไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรผลิตสุราที่บ้านเสรีได้ ดังกล่าวจึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในมาตรา ๗๘

๕) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๘๓ เนื่องจากรัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม แต่ข้อความ ในมาตรา ๕ วรรคแรก นั้นไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถผลิตสุราที่บ้านเสรี ซึ่งมีมาแต่บรรพบุรุษ จึงไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อย่างเป็นธรรม และเมื่อได้พิจารณาหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้แล้วนั้น จะพบว่าไม่สามารถที่จะทำให้รัฐดำเนินการกระจายรายได้เป็นธรรม อันเนื่องมาจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเหล่านั้นไปจำกัดสิทธิของเกษตรกรโดยสิ้นเชิง

๖) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๘๔ ในการที่รัฐจะต้องจัดระบบในการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม... รักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาดในสินค้าเกษตรกรให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของ เกษตรกร

๗) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๘๗ เนื่องจากรัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรี โดยอาศัยกลไกตลาด กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม คุ้มครองผู้บริโภคและป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรง และทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับ ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ทั้งต้องไม่ประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ ในการรักษาความมั่นคงของรัฐรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการจัดให้มีการสาธารณูปโภค

ตามมาตรา ๕ วรรคสอง พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มีอำนาจตามมาตรา ๔๗ ไม่ได้ดำเนินการตรากฎกระทรวงตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๕ วรรคสอง เป็นการละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย อันเป็นการก่อให้เกิดข้อบกพร่อง ทำให้เกษตรกรไม่ได้รับสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ วรรคสอง ก่อให้เกิดปัญหาความได้เปรียบเสียเปรียบ มีการผูกขาดทางการค้าไม่รักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งไม่ส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตร และรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร เนื่องจากการออกกฎกระทรวงเพื่อให้มีการออกใบอนุญาตให้ทำสุร่าสำหรับใช้ในบ้านเรือนตามมาตรา ๕ วรรคสอง ทำให้ประชาชนที่บริโภคสุร่า อันเกิดจากการผลิตของกลุ่มธุรกิจที่อาศัยเงื่อนไขกฎเกณฑ์ดังกล่าวซึ่งเป็นลักษณะผูกขาดทางการค้า ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้ต้องซื้อสุร่าเพื่อบริโภคในราคาสูง ก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ ในชุมชน เป็นการไม่สนับสนุนให้ชุมชนพึ่งตนเอง ไม่คุ้มครองผู้บริโภคตามมาตรา ๕๗ อีกทั้งเป็นการขัดขวางไม่ให้เกษตรกรมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๖

การอนุญาตให้เกษตรกรทำและขายสุร่าที่บ้านอย่างเสรีนั้น หากใช่เป็นการส่งเสริมให้มีการมอมเมาประชาชนทั่วไปในการบริโภคสุร่าเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประชาชนบริโภคสุร่ามากเป็นอันดับ ๕ จากระายงานการบริโภคสุร่าทั่วโลก เนื่องจากแม้ว่าจะห้ามไม่ให้เกษตรกรทำและขายสุร่าที่บ้านอย่างเสรีก็ตาม แต่ยังมีในการทำและขายสุร่าโดยกลุ่มธุรกิจที่ได้รับอนุญาตจากกรมสรรพสามิต หรือมีการนำเข้าสุร่าต่างประเทศมาขายในประเทศไทยอย่างมหาศาล โดยไม่มีการควบคุมการขาย ซึ่งเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับที่กรมสรรพสามิตอ้างว่า สุร่าเป็นสินค้าต้องมีการควบคุม การทำและการขาย โดยอาศัยหลักการที่ว่า “สุร่าเป็นสินค้าที่บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี ควรต้องมีการจำกัดการบริโภค” ดังนั้น การอนุญาตให้เกษตรกรทำและขายสุร่าที่บ้านอย่างเสรี จะเป็นการทำให้เกษตรกรมีอาชีพเพิ่มขึ้นและเป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร รวมทั้งเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรที่เคยตกต่ำและอาจเน่าเสียได้ง่าย ทำให้รัฐมีรายได้เพิ่มโดยเกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้ทำและขายสุร่าที่บ้านเสรี ชำระภาษีสุร่า รัฐไม่ต้องสูญเสียงบประมาณในการเข้าแทรกแซงราคาผลผลิต

ทางการเกษตร อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมาแต่โบราณ รวมถึงเป็นการคุ้มครองอาชีพเกษตรกรและคุ้มครองสิทธิประชาชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ศาลแขวงนครราชสีมาพิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตรงกับโจทก์ บรรยายมาในฟ้อง เห็นสมควรให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายตามคำร้องนี้ โดยส่งไปยัง สำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญต่อไป

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวอยู่ในบังคับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยประเด็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๘๓ “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๕ “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ประเด็นการวินิจฉัย

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

คำวินิจฉัย

เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญ มีคำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๔๘ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ วินิจฉัยแล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ ไม่ต้องวินิจฉัย พิเคราะห์ซ้ำอีก จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

นายพัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของนายกองสิน สอนโยหา จำเลย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ในประเด็นว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

๑. พนักงานอัยการประจำศาลแขวงนครราชสีมา เป็นโจทก์ฟ้อง นายกองสิน สอนโยหา จำเลย ต่อศาลแขวงนครราชสีมา ตามคดีหมายเลขคำที่ ๑๑๑๘/๒๕๔๕ ฐานความผิด นำสุรากลั่นออกแสดงเพื่อขายให้แก่ประชาชน อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย จำเลยให้การรับสารภาพ

๒. จำเลยยื่นคำร้องให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

๓. ศาลแขวงนครราชสีมาพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

ได้พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลยมาให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ส่วนประเด็นตามคำร้องที่ขอให้วินิจฉัยนั้น เห็นว่า ผู้ร้อง (จำเลย) ไม่ได้กล่าวอ้างในคำโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไรหรือเพราะเหตุใด และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๕๗ อย่างไรหรือเพราะเหตุใด พร้อมทั้งไม่ได้อ้างเหตุผลสนับสนุนโดยชัดแจ้งไม่เป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๖ (๓) และ (๔) จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าว คำโต้แย้งของผู้ร้องจึงเหลือประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ เท่านั้น

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ วินิจฉัยไว้ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๔ และคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ วินิจฉัยไว้ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และคำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๔๘ วินิจฉัยไว้ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมานิต วิทยาเต็ม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

พนักงานอัยการ (โจทก์) ฟ้องจำเลย (ผู้ร้อง) ต่อศาลแขวงนครราชสีมาขอให้ลงโทษจำเลย ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓ นายกองสิน สอนโยหา (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๖ หรือไม่ และศาลแขวงนครราชสีมาพิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตรงกับที่โจทก์บรรยายในฟ้อง เห็นสมควรให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายตามคำร้อง จึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๓๕๐๔/๒๕๔๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือ เียงต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องแล้วมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ พิจารณาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

“มาตรา ๘๓ รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓

“มาตรา ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

การพิจารณาและการวินิจฉัย

ข้อโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่ เป็นประเด็นที่มีการพิจารณาวินิจฉัยแล้วในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๓๗/๒๕๕๘ ซึ่งผู้ทำคำวินิจฉัยมีคำวินิจฉัยส่วนตนว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นเรื่องที่รัฐบาลจะต้องรับผิดชอบทางการเมืองต่อรัฐสภา จำเลยผู้ร้องไม่มีสิทธิโต้แย้งเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่สามารถพิจารณาวินิจฉัยได้ ให้ยกคำร้องและศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการเสียงข้างมากได้มีมติวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องทำการพิจารณาวินิจฉัยซ้ำอีก

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลแขวงนครราชสีมาโดยสำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำร้องหรือคำโต้แย้งของนายกองสิน สอนโยหา ผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๓๕๐๔/๒๕๔๕ ของศาลแขวงนครราชสีมา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

ข้อเท็จจริง สรุปว่า พนักงานอัยการประจำศาลแขวงนครราชสีมา เป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายกองสิน สอนโยหา ผู้ร้อง เป็นจำเลย ในความผิดฐานทำสุรา มีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสุราสำหรับทำสุรา และมีเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓

ผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง และยื่นคำร้องต่อศาลแขวงนครราชสีมาโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ โจทก์ไม่สามารถนำบทบัญญัติดังกล่าวมาฟ้องดำเนินคดีได้ ขอให้ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งตามทางการไปให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ซึ่งศาลแขวงนครราชสีมาเห็นว่า คำโต้แย้งเป็นประเด็นตรงกับที่โจทก์บรรยายในฟ้อง จึงขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการ ฯ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

พิจารณาคำร้องหรือคำโต้แย้งของผู้ร้องแล้ว เห็นว่าในส่วนข้อโต้แย้งที่ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๕๗ และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๓๑ เป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้ง

ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ นั้น คำร้องบรรยายเพียงว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเท่านั้น มิได้บรรยายในรายละเอียดว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไรหรือเพราะเหตุใด ทั้งไม่ได้อ้างเหตุผลสนับสนุนโดยชัดเจน กรณีจึงไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๖ (๓) และ (๔) ที่ระบุว่า “คำร้องต้องทำเป็นหนังสือ ใช้ถ้อยคำสุภาพและมีรายการ ดังต่อไปนี้ (๑) .... (๒) ..... (๓) ระบุเรื่องอันเป็นเหตุให้ต้องใช้สิทธิพร้อมทั้งข้อเท็จจริง หรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง (๔) มีคำขอที่ระบุความประสงค์จะให้ศาลดำเนินการอย่างไร พร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนโดยชัดเจน (๕) .... ” ดังนั้น จึงถือว่าคำร้องในส่วนนี้ไม่เป็นการโต้แย้งไม่จำต้องวินิจฉัย สำหรับประเด็นตามคำร้องว่า มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ ก็ไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัยเช่นกัน โดยเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติดังกล่าวของรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด ตามคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ คำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ และคำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๔๘ ของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ ตามลำดับ

จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

นายศักดิ์ เตชะชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๕๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำร้องของนายกองสิน สอนโยหา จำเลยในคดีอาญาหมายเลขคำที่ ๑๑๑๘/๒๕๕๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง พนักงานอัยการประจำศาลแขวงนครราชสีมา เป็นโจทก์ฟ้องนายกองสิน สอนโยหา ผู้ร้อง เป็นจำเลย ต่อศาลแขวงนครราชสีมา ในความผิดฐานทำสุรา มีภาชนะเครื่องกลั่นสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต มีเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต มีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ทำโดยฝ่าฝืนกฎหมายตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ และพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓ ขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาลงโทษจำเลยตามกฎหมาย

ผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์ทุกข้อกล่าวหา ภายหลังจำเลยขอถอนคำให้การเดิมที่ปฏิเสธและขอให้การใหม่เป็นรับสารภาพตามฟ้องโจทก์ทุกประการ รวมทั้งจำเลยได้ต่อสู้เรื่องบทบัญญัติของกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหลายมาตรา คือ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

ศาลแขวงนครราชสีมาได้พิจารณาข้อโต้แย้งของจำเลยแล้ว เห็นว่า ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตรงกับที่โจทก์บรรยายมาในฟ้อง จึงส่งคำร้องของจำเลยตามทางการเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ความเห็นของจำเลยที่เห็นว่า มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ของพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เนื่องจากรัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม แต่ข้อความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกร

สามารถผลิตสุราที่บ้านเสรีซึ่งมีมาแต่บรรพบุรุษ ไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ได้อย่างเป็นธรรม และเมื่อได้พิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ วรรคสอง แล้ว เห็นว่า ไม่สามารถที่จะทำให้รัฐดำเนินการกระจายรายได้ได้อย่างเป็นธรรมอันเนื่องมาจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไข เหล่านี้ไปจำกัดสิทธิของเกษตรกรโดยสิ้นเชิง

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๘ ให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ข้อพิจารณาเบื้องต้น คือ คำร้องของจำเลยเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเอง หรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๑๑๑๘/๒๕๔๕ ของศาลแขวงนครราชสีมา ได้โต้แย้งบทบัญญัติมาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ซึ่งเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่โจทก์ฟ้องว่า จำเลยกระทำความผิดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหลายมาตรา กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณา

โดยที่จำเลยโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหลายมาตรา แต่ผู้ร้องให้เหตุผลสนับสนุนข้อโต้แย้งเฉพาะพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่เท่านั้น แต่เนื่องจากที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๖ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๔ และศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๕๒-๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ จึงมีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๘๓ “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้ได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ บัญญัติไว้ ดังนี้
มาตรา ๕ “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง
เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘
ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และ
เหตุผลที่จำเลยโต้แย้งบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นเหตุผลอย่างเดียวกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือ
แย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

นายสุธี สุทธิสมบูรณ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๕๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ข้อเท็จจริง

ศาลแขวงนครราชสีมา ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๓๕๐๔/๒๕๕๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่ โดยมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงนครราชสีมา (โจทก์) ยื่นฟ้องนายกองสิน สอนโยหา (จำเลย) ว่ากระทำความผิดฐานทำสุรา มีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง โดยไม่ได้รับอนุญาต มีเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ โดยจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องของโจทก์ทุกข้อหา ปรากฏตามคำให้การของจำเลย จำเลยเห็นว่าโจทก์ไม่สามารถนำข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้นมาฟ้องดำเนินคดีได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

จำเลยเป็นคนไทย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย มีอาชีพเป็นเกษตรกร ต้องได้รับความคุ้มครองและได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่รัฐ จากรัฐ ภายใต้บทบัญญัติกฎหมายและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ๆ แต่ขณะนี้จำเลยไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพ สิทธิในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี รวมทั้งไม่ได้รับการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีจากรัฐ

ทั้งนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พุทธศักราช ๒๔๕๓ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ จำกัดสิทธิและเสรีภาพของเกษตรกร อีกประการหนึ่ง ซึ่งคำสั่ง ประกาศกระทรวง และระเบียบกรมสรรพสามิตนั้น ได้ตราโดยอาศัยความตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ในมาตรา ๕

การอนุญาตให้เกษตรกรทำและขายสุร่าที่บ้านอย่างเสรีนั้น หากใช่เป็นการส่งเสริมให้มีการมอมเมาประชาชนทั่วไปในการบริโภคสุร่าเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประชาชนบริโภคสุร่ามากเป็นอันดับ ๕ จากรายงานการบริโภคสุร่าทั่วโลก เนื่องจากแม้ว่าจะห้ามไม่ให้เกษตรกรทำและขายสุร่าที่บ้านอย่างเสรีก็ตาม แต่ยังมีกรทำและขายสุร่าโดยกลุ่มธุรกิจที่ได้รับอนุญาตจากกรมสรรพสามิต หรือมีการนำเข้าสู่ร่าต่างประเทศมาขายในประเทศไทยอย่างมหาศาล โดยไม่มีการควบคุมการขาย ซึ่งเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับที่กรมสรรพสามิตอ้างว่า สุร่าเป็นสินค้าต้องมีการควบคุม การทำและการขาย โดยอาศัยหลักการที่ว่า “สุร่าเป็นสินค้าที่บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี ควรต้องมีการจำกัดการบริโภค” ดังนั้น การอนุญาตให้เกษตรกรทำและขายสุร่าที่บ้านอย่างเสรี จะเป็นการทำให้เกษตรกรมีอาชีพเพิ่มขึ้นและเป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร รวมทั้งเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรที่เคยตกต่ำและอาจเน่าเสียได้ง่าย ทำให้รัฐมีรายได้เพิ่มโดยเกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้ทำและขายสุร่าที่บ้านเสรี ชำระภาษีสุร่า รัฐไม่ต้องสูญเสียงบประมาณในการเข้าแทรกแซงราคาผลผลิตทางการเกษตร อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมาแต่โบราณ รวมถึงเป็นการคุ้มครองอาชีพของเกษตรกรและคุ้มครองสิทธิของประชาชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ศาลแขวงนครราชสีมาพิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตรงกับที่โจทก์บรรยายมาในฟ้อง เห็นสมควรให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายตามคำร้องนี้ โดยส่งไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญต่อไป

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวอยู่ในบังคับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔วรรคหนึ่ง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยประเด็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสุร่า พ.ศ. ๒๔๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

ประเด็นในการพิจารณา

ศาลรัฐธรรมนูญได้ตรวจคำร้องของผู้ร้อง ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ ที่เสนอต่อศาลแขวง นครราชสีมา แล้ว ปรากฏว่า

๑) ผู้ร้องไม่บรรยายคำร้องหรือไม่บรรยายรายละเอียดว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๕๗ อย่างไรหรือ เพราะเหตุใด

๒) ผู้ร้องไม่บรรยายคำร้องหรือไม่บรรยายรายละเอียดว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไรหรือเพราะเหตุใด

คำร้องดังกล่าวผู้ร้องบรรยายรายละเอียดในคำร้องเฉพาะพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ เท่านั้น

การที่ผู้ร้องไม่ได้กล่าวอ้างในคำร้องโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายตาม ๑) และ ๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร และไม่ได้บรรยายหรือระบุเรื่องอันเป็นเหตุให้ต้องใช้สิทธิพร้อมทั้ง ข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องและระบุความประสงค์จะให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการอย่างไร พร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนโดยชัดแจ้ง จึงไม่เป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๖ (๓) และ (๔) ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในส่วนที่ ผู้ร้องมิได้โต้แย้งไว้ ดังนั้น คำร้องของผู้ร้องโต้แย้งจึงมีเพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ เท่านั้น

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๖ ไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๔ และคำวินิจฉัยที่ ๕๒-๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗

คงมีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องแต่เพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

ข้อกฎหมาย**รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐**

มาตรา ๘๓ “รัฐต้องมีการดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๕ “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

คำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่ เป็นประเด็นเดียวกันกับ คำร้องที่ศาลอุทธรณ์ ภาค ๓ ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายใจ มุ่งพันธ์กลาง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๓ หรือไม่ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ทำคำวินิจฉัย ได้วินิจฉัยไว้แล้ว ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๓๗/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๕๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

ศาลแขวงนครราชสีมา ส่งคำร้องของ นายกองสิน สอนโยหา ผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยในคดีหมายเลขแดงที่ ๓๕๐๔/๒๕๕๕ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงนครราชสีมา เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องผู้ร้องเป็นจำเลยว่ากระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ ผู้ร้องเห็นว่าโจทก์ไม่สามารถนำพระราชบัญญัติดังกล่าวมาฟ้องดำเนินคดีกับผู้ร้องได้ เพราะพระราชบัญญัติสุรา พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

ศาลแขวงนครราชสีมาจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

พิจารณาแล้ว มีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ

มาตรา ๘๓ “รัฐต้องมีการดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๕ “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ผู้ร้องไม่บรรยายรายละเอียดว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๕๗ อย่างไรหรือ เพราะเหตุใด และไม่บรรยายรายละเอียดว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไรหรือเพราะเหตุใด เมื่อผู้ร้องไม่ได้กล่าวอ้างในคำร้องโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร และไม่ได้บรรยายหรือระบุเรื่องอันเป็นเหตุให้ต้องใช้สิทธิพร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องและเหตุผลสนับสนุนโดยชัดเจน จึงไม่เป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๖ (๓) และ (๔) ศาลรัฐธรรมนูญไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยให้ ดังนั้นคำร้องของผู้ร้องจึงมีประเด็นเพียงว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ เท่านั้น

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๖ ไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ คำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และคำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัครโรจน์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๓๕๐๔/๒๕๔๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ด้วยศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๓๕๐๔/๒๕๔๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

๑. สรุปข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปความได้ ดังนี้

นายกองสิน สอนโยหา ได้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานทำสุรา มีภานะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต มีเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ พนักงานอัยการประจำศาลแขวงนครราชสีมา (โจทก์) ฟ้องนายกองสิน สอนโยหา เป็นจำเลย ซึ่งจำเลยได้ให้การรับสารภาพตามฟ้องของโจทก์ทุกข้อหา แต่จำเลยเห็นว่าโจทก์ไม่สามารถนำข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมาฟ้องดำเนินคดีได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

ศาลแขวงนครราชสีมา เห็นว่าประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตรงกับที่โจทก์บรรยายในฟ้อง เห็นสมควรให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายตามคำร้อง จึงขอให้สำนักงาน

ศาลยุติธรรมส่งข้อโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ในคดีหมายเลขแดงที่ ๓๕๐๔/๒๕๔๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

๒. การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

๓. ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยและคำวินิจฉัย

พิเคราะห์แล้ว แม้ศาลแขวงนครราชสีมาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่ แต่เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยคดีนี้ในรายละเอียด และด้วยเหตุดังกล่าวจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัสวโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอภัย จันทนจุลกะ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ศาลแขวงนครราชสีมาโดยสำนักงานศาลยุติธรรม มีหนังสือส่งคำโต้แย้งของจำเลยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

พนักงานอัยการศาลแขวงนครราชสีมาเป็นโจทก์ ฟ้องนายกองสิน สอนโยหา ผู้ร้อง เป็นจำเลย ต่อศาลแขวงนครราชสีมาว่า กระทำความผิดฐานทำสุรา มีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต มีเชื้อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ทำขึ้นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ มาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ โดยจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องของโจทก์ทุกข้อหา จำเลย (ผู้ร้อง)โต้แย้งว่าโจทก์ไม่สามารถนำข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้นมาฟ้องดำเนินคดีได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗

ศาลแขวงนครราชสีมาพิจารณาแล้ว ส่งความเห็นของผู้ร้องไปยังสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อดำเนินการส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญในการประชุมเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๘ มีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้โดยคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่จำเลยยื่นคำโต้แย้งต่อศาลรัฐธรรมนูญนั้น จำเลยไม่ได้แสดงเหตุผลสนับสนุนหรือรายละเอียดว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๕๗ อย่างไร และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ อย่างไร จึงไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคสอง

คงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๖ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๔ และคำวินิจฉัยที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ และคำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และ
มาตรา ๘๗

นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘/๒๕๔๘

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลแขวงนครราชสีมาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายกองสิน สอนโยหา) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงนครราชสีมา (โจทก์) ยื่นฟ้องนายกองสิน สอนโยหา เป็นจำเลย
ฐานความผิด นำออกแสดงเพื่อขายซึ่งสุรากลั่นที่รู้ว่าทำขึ้นโดยไม่ได้รับใบอนุญาต บรรยายฟ้องว่า
เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๕ เวลากลางวัน จำเลยได้นำสุรากลั่นบรรจุขวดขนาด ๐.๖๒๕ ลิตร
จำนวน ๒ ขวด ปริมาณ ๑.๒๕๐ ลิตร อันเป็นการผสมมีแรงแอลกอฮอล์สามารถดื่มกินได้ เช่น น้ำสุรา
โดยรู้ว่าสุรากลั่นดังกล่าวได้ทำขึ้นโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิตออกแสดงเพื่อขาย
ให้แก่ประชาชน อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕
และมาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ ประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๓๓

จำเลยให้การปฏิเสธภายหลังขอให้เป็นรับสารภาพตามฟ้องของโจทก์และโต้แย้งว่า พระราช
บัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๑ พระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓
มาตรา ๕ ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

จำเลยมีอาชีพเป็นเกษตรกร ต้องได้รับความคุ้มครองและได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่รัฐ จากรัฐ
ภายใต้บทบัญญัติกฎหมายและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ๆ
แต่จำเลยไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพ สิทธิในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟู
จารีตประเพณี รวมทั้งไม่ได้รับการสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีจากรัฐ

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐
มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ เหตุผลดังต่อไปนี้

มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

๑) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๖ อย่างแจ้งชัด กล่าวคือ มาตรา ๔๖ แห่งรัฐธรรมนูญ เป็นการให้สิทธิเสรีภาพแก่เกษตรกรซึ่งรวมตัวเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีการทำกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ดังนั้นการที่จำเลยได้มีการรวมกลุ่มเป็นชุมชนท้องถิ่นเพื่อทำสุราที่บ้านเป็นลักษณะต้องด้วยความตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ อย่างแจ้งชัด

๒) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๕๐ ซึ่งเป็นสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม เนื่องจากการห้ามไม่ให้เกษตรกรผลิตสุราที่บ้านได้อย่างเสรี เพราะต้องขออนุญาตการทำต่ออธิบดีกรมสรรพสามิต หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขออนุญาตล้วนแล้วแต่เป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการจำกัดสิทธิของเกษตรกรในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม สาเหตุเพราะเมื่อพิจารณาถึงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้นั้นไม่เป็นการเปิดโอกาสและเอื้อประโยชน์ให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพการผลิตสุราที่บ้านและสามารถแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมเพราะหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดไว้นั้นล้วนเป็นการจำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพของเกษตรกรโดยสิ้นเชิง

๓) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๗๖ ซึ่งรัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการตัดสินใจทางการเมืองการวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งการตรวจการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา ๕ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ นั้น เป็นบทบัญญัติที่ไม่ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายผลิตสุราที่บ้านเสรี รวมทั้งไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับที่จะเห็นได้จากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ปรากฏอันเป็นคำสั่งกระทรวงการคลัง ประกาศกระทรวงการคลัง ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม และระเบียบกรมสรรพสามิตที่มีผลบังคับใช้หลังจากมีการประกาศใช้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ คำสั่งและประกาศดังกล่าวนี้เป็นนโยบายแห่งรัฐ ออกโดยอาศัยความตามมาตรา ๕ วรรคแรก แต่ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๔) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๗๘ เนื่องจากรัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น... โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น แต่ปรากฏว่าความในมาตรา ๕ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ นั้นไม่ได้เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นด้วยตนเอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น... เพราะหากเปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถผลิตสุราเสรีได้จะก่อให้เกิดรายได้ที่เกษตรกรในท้องถิ่นนั้นสามารถเสียภาษีให้แก่ท้องถิ่นที่จะพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม ไม่เปิดโอกาสให้เกษตรกรผลิตสุราที่บ้านเสรีได้ ความดังกล่าวจึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในมาตรา ๗๘

๕) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๘๓ เนื่องจากรัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม แต่ข้อความในมาตรา ๕ วรรคแรก นั้นไม่เป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกรสามารถผลิตสุราที่บ้านเสรี ซึ่งมีมาแต่บรรพบุรุษ จึงไม่เป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกรสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อย่างเป็นธรรม และเมื่อได้พิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้แล้วนั้น จะพบว่าไม่สามารถที่จะทำให้รัฐดำเนินการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม อันเนื่องมาจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเหล่านั้นไปจำกัดสิทธิของเกษตรกรโดยสิ้นเชิง

๖) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๘๔ ในการที่รัฐจะต้องจัดระบบในการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม... รักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาดในสินค้าเกษตรกรให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร

๗) ความในมาตรา ๕ วรรคแรก เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๘๗ เนื่องจากรัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรี โดยอาศัยกลไกตลาด

กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมคุ้มครองผู้บริโภคและป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ทั้งต้องไม่ประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการจัดให้มีการสาธารณูปโภค

ตามมาตรา ๕ วรรคสอง พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มีอำนาจตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้ดำเนินการตรากฎกระทรวงตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๕ วรรคสอง เป็นการละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันเป็นการก่อให้เกิดข้อบกพร่อง ทำให้เกษตรกรไม่ได้รับสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๐ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๗ การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ วรรคสอง ก่อให้เกิดปัญหาความได้เปรียบเสียเปรียบมีการผูกขาดทางการค้าไม่รักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุดรวมทั้งไม่ส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร เนื่องจากการออกกฎกระทรวงเพื่อให้มีการออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือนตามมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ทำให้ประชาชนที่บริโภคสุราอันเกิดจากการผลิตของกลุ่มธุรกิจที่อาศัยเงื่อนไข กฎเกณฑ์ดังกล่าวซึ่งเป็นลักษณะการผูกขาดทางการค้าทั้งทางตรงและทางอ้อม ต้องซื้อสุราเพื่อบริโภคในราคาสูง ก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชน เป็นการไม่สนับสนุนให้ชุมชนพึ่งตนเองไม่คุ้มครองผู้บริโภคตามมาตรา ๕๗ อีกทั้งเป็นการขัดขวางไม่ให้เกษตรกรมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๖ อย่างสิ้นเชิง

การจำกัดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โดยพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ จึงเป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ถึงแม้ว่าบทบัญญัติในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ จะมีข้อยกเว้นให้เกษตรกรสามารถขออนุญาตได้ต่ออธิบดีกรมสรรพสามิตหรือเจ้าพนักงานสรรพสามิตที่อธิบดีได้มอบหมายให้ทำการแทนก็ตาม การจะอนุญาตหรือไม่นั้นต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม หรืออธิบดีกรมสรรพสามิต ได้กำหนดไว้ในคำสั่ง ประกาศกระทรวง หรือระเบียบกรมสรรพสามิตที่มีประกาศใช้ในปัจจุบัน อันเป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ไม่สามารถปฏิบัติได้และเป็นวิธีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของเกษตรกร อีกประการหนึ่ง ซึ่งคำสั่ง ประกาศกระทรวง และระเบียบกรมสรรพสามิตนั้น ได้ตราโดยอาศัยความตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ในมาตรา ๕

การอนุญาตให้เกษตรกรทำและขายสุร่าที่บ้านอย่างเสรีนั้น หาใช่เป็นการส่งเสริมให้มีการมอมเมาประชาชนทั่วไปในการบริโภคสุร่าเพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประชาชนบริโภคสุร่ามากเป็นอันดับ ๕ ของโลก ถึงแม้ว่า จะห้ามไม่ให้เกษตรกรทำและขายสุร่าที่บ้านอย่างเสรีก็ตาม แต่ยังมี การทำและขายสุร่าโดยกลุ่มธุรกิจที่ได้รับอนุญาตจากกรมสรรพสามิต หรือมีการนำเข้าสุร่าต่างประเทศ มาขายในประเทศไทยอย่างมหาศาล โดยไม่มีการควบคุมการขาย ซึ่งเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับที่ กรมสรรพสามิตอ้างว่า สุร่าเป็นสินค้าต้องมีการควบคุม การทำและการขาย โดยอาศัยหลักการที่ว่า “สุร่าเป็นสินค้าที่บริโภคแล้วอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี ควรต้องมีการจำกัด การบริโภค” ดังนั้น การอนุญาตให้เกษตรกรทำและขายสุร่าที่บ้านอย่างเสรี จะเป็นการทำให้เกษตรกร มีอาชีพเพิ่มขึ้นและเป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร รวมทั้งเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ที่เคยตกต่ำและอาจเน่าเสียได้ง่าย ทำให้รัฐมีรายได้เพิ่มโดยเกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้ทำและขายสุร่า บ้านเสรี ชำระภาษีสุร่า รัฐไม่ต้องสูญเสียงบประมาณในการเข้าแทรกแซงราคาผลผลิตทางการเกษตร อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมาแต่โบราณ รวมถึงเป็นการคุ้มครอง อาชีพของเกษตรกรและคุ้มครองสิทธิของประชาชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ศาลแขวงนครราชสีมาพิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ตรงกับที่โจทก์บรรยายมาในคำร้อง เห็นสมควรให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายตามคำร้องนี้ โดยส่งไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญต่อไป

สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวอยู่ในบังคับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยประเด็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย แจ้งสำนักงานศาลยุติธรรมทราบ

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๘๓ “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓

มาตรา ๕ “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภษณะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๓๗/๒๕๔๘ วินิจฉัยว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ตามมาตรา ๒๑๑ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดแจ้งว่าจะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเสนอต่อรัฐสภา ปีละหนึ่งครั้ง” รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ จึงเป็นบทบัญญัติที่มีไว้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล อยู่ในความควบคุมตรวจสอบของรัฐสภา สำหรับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ห้ามมิให้ทำสุรา หรือมีภษณะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง ไม่ได้เกี่ยวกับแนวนโยบายแห่งรัฐแต่อย่างใด พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ จึงไม่พิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อนี้ซ้ำอีก

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ